

REPUBLIKA HRVATSKA
*Nacionalni centar za vanjsko
vrednovanje obrazovanja*

HRVATSKI JEZIK

II. dio

UPUTA

Ovaj dio ispita trajati 60 minuta.

Rješavati ćeš zadatke kojima provjeravamo znanje iz književnosti, hrvatskoga jezika i medijske kulture.

Pozorno pročitaj svaku uputu i zadatak.

Piši pisanim slovima.

Pišeš li velikim tiskanim slovima, označi veliko slovo.

Želimo ti mnogo uspjeha.

Počni s rješavanjem.

Urota zrinjsko-frankopanska

Dogodilo se to u siječnju 1665. godine. Više dana puhala je jugovina.

Okopao je snijeg na sunčanim stranama Velike Kapele. Bijelio se na sjenovitim dijelovima.

Petar Zrinjski podigao je grad Plaški za obranu Krajine od Turaka. U njega su dolazile čete iz svih krajeva Hrvatske. Trebale su zaustaviti turske čete.

Skupilo se osamnaest tisuća Turaka nedaleko od Rakovice. Neki su već provalili preko granice. Čete pojedinih hrvatskih velikaša, čete plemića i ostala vojska napravili su tabor oko Plaškog.

Kad se smračilo, zapalili su krijesove po gorskim brježuljcima. Tako su davali znak junacima da dođu pod bansku zastavu i bore se za vjeru, kuću i ognjište.

Vjetar je nosio teške, tamne oblake. Šumjele su gorske bujice. Čula se vriska konja iz klanaca među brdima.

Okupilo se tridesetak ljudi u prostranoj prizemnoj sobi u gradu Plaškom. Zapovjednici različitih četa banske vojske bili su u toj sobi u prizemlju. Bili su bradati i brkati, junačkoga lika. Jedni su zamišljeno šetali, a drugi su razgovarali za dugim stolom. Svi su bili lijepo odjeveni kao da idu na pir. Hrvatski velikaši i plemići oblačili su najljepša odijela kada su išli u boj.

Banska je vojska zato uvijek izgledala sjajno.

Neki kapetani Petra Zrinjskog već su raspravljali na kraju stola.

Ivan Drašković dođe do njih. Bio je srednjih godina, ozbiljnoga lica, oštrog pogleda, plave kose koja mu je padala do ramena. Imao je široku bradu na crvenkastom licu.

– Gospodine kneže, hoćete li Vas bečki dvor proglasiti banom? – upita Drašković.

– Ne vjerujem. Beč to ne želi jer su naši banovi nasljednici naših domaćih kraljeva. – odgovori Zrinjski.

– Po ustavu našega kraljevstva ban ima pravo voditi rat samostalno. – naglasi Drašković.

Hrvati nisu nikad dopuštali da im drugi gospodare u domovini. Više su puta povikali: Mi volimo umrijeti, nego da nam tu ino vlada u zemlji!

(prilagođeno prema tekstu iz romana Eugena Kumičića Urota zrinjsko-frankopanska)

Tekst se sastoji od **etiriju** ulomaka.

Ulomak zapo inje ve im, deblje otisnutim slovom.

N5 8 5 H7 ð=N? B>=p9 J B C G H=

WÁ|b^ ā Áææā æ|á* [ç|!^Á æ žā æ|æ} ~ Á&č Áā æ\!~ Oā|| ç|
ā|!^ā| } [* æ|á* [ç|!æ

1. U koji je **hrvatski grad** smješten **dogaj** u tekstu?

---

2. U kojem se **stolje u** zbiva **dogaj** u tekstu?

---

3. Odgovori **svojim rije ima, jednom punom re enicom.**

Radi ega se okuplja hrvatska vojska?

---

4. Iz **drugoga** ulomka **prepiši dio rečenice** u kojoj je odgovor na postavljeno pitanje.

Zašto su se palili **krijesovi** po gorskim **brježuljcima**?

---

5. **Prepiši iz zadnjeg** ulomka **punu rečenicu** u kojoj je izrečena **osnovna misao**.

---

6. Zaokruži slovo ispred **točnog** odgovora.

Događaj u tekstu **ispripovijedan** je:

- a) u prvoj osobi jednine
- b) u prvoj osobi množine
- c) u trećoj osobi jednine
- d) u trećoj osobi množine

7. Zaokruži slovo ispred **točnog** odgovora.

Prema temi odredi kojoj **vrsti** pripada **roman** Urota zrinjsko-frankopanska.

- a) ljubavni
- b) povijesni
- c) pustolovni
- d) socijalni

8. **Zaokruži** u re enici **imenice s epitetima**.

Ivan Draškovi imao je široku bradu na crvenkastom licu.

9. Prepiši iz **tre eg ulomka** teksta **usporedbu**.

---

10. Zaokruži **jednu onomatopejsku rije** u svakoj re enici.

Šumjele su gorske bujice.

ula se vriska konja iz klanaca me u brdima.

ZADATCI IZ HRVATSKOGA JEZIKA

1. U sljede im re enicama podcrtaj rije i koje se pišu **velikim po etnim slovom**.

a) moje je omiljeno kumi i evo djelo za u eni svatovi.

b) taj poznati hrvatski književnik ro en je u gradi u brse u ispod u ke.

2. U sljede o j re enici napiši ili na prazne crte u rije ima.

U velja__i su hrvatski plemi__i i kraljevi__i pobijedili turske __ete.

3. U sljede o j re enici napiši **ije** ili **je** na prazne crte u rije ima.

Posl____ pob____de nad Turcima pron____ela se v____st o hrabrosti hrvatskoga zapov____dništva.

4. Preoblikuj **upravni** govor u **neupravni**.

Draškovi je upitao Zrinjskoga: „Ho eš li biti ban?“

---

5. Odgovaraju e **brojke** napiši na prazne crte.

Prepoznaj **glasovne promjene** u sljede im rije ima.

1. junak > juna e

____ sibilizacija

2. momak > momka

____ palatalizacija

3. zapovjednik > zapovjednici

____ nepostojano a

6. **Iznad** deblje otisnutih imenica **napiši** u kojem su **padežu**.

Poslije **pono i** planuli su **krijesovi** po gorskim **brježuljcima**.

7. **Pozitiv** pridjeva iz zagrada preoblikuj u **superlativ**.

Plemi i su polazili u boj u svojim _____ odijelima.
(sve anim)

8. U sljede o j re enici **in nitiv** iz zagrada preoblikuj u **budu e vrijeme**.

Velikaši _____ prema istoku.
(krenuti)

9. Odgovor **napiši** na praznu crtu.

Kojoj **vrsti rije i** pripada rije otisnuta debljim slovima?

Me u **brdima** snažno je odjekivala vriska konja.

_____

10. Odgovaraju e **brojke** napiši na prazne crte.
U kojoj su re **eni noj službi rije i** u sljede o j re enici?

Kapetani su bu no raspravljali o banu.

1. bu no	___ predikat
2. su raspravljali	___ subjekt
3. kapetani	___ objekt
4. o banu	___ priložna oznaka

11. Odgovor **napiši** na praznu crtu.
Kojoj **vrsti nezavisno složenih re enica** pripada sljede a složena re enica?

Jedni su zamišljeno šetali, a drugi su razgovarali za dugim stolom.

---

12. **Zaokruži subjekt** u sljede o j re enici.

Nevolja se nadvila nad Veliku Kapelu.

13. **Dopuni** sljede u re enicu.
Hrvatski književni jezik temelji se na _____
narje ju.

14. Napiši **ime i prezime autora** stihova hrvatske himne.
-

ZADATCI IZ MEDIJSKE KULTURE

1. Odgovaraju e **brojke** napiši na prazne crte.
Koja su **obilježja** navedenih **lmskih** rodova?

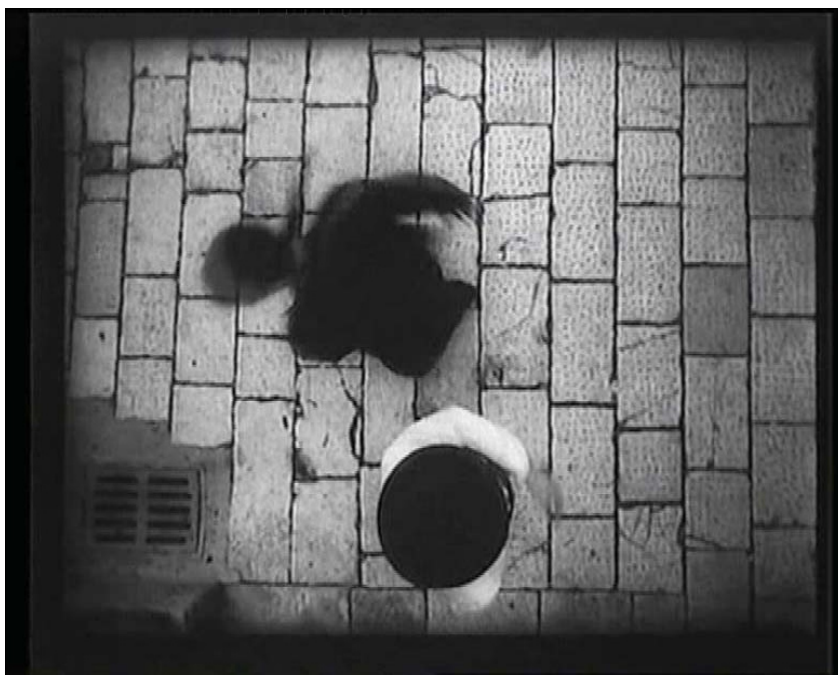
1. animirani l m _____ izmišljeni likovi i doga aji, glumci
2. igrani l m _____ prizori iz stvarnoga života, nema glumaca
3. dokumentarni l m _____ oživljavanje crteža

2. **Zaokruži slovo** ispred to nog odgovora.
Koji je **lmski plan** u prikazanome kadru?

- a) op i plan
- b) srednji plan
- c) krupni plan
- d) detalj plan

3. **Zaokruži** to an odgovor.
Koji **kut snimanja** (rakurs) prepoznaješ u prikazanome kadru?

- a) donji kut snimanja (rakurs)
- b) gornji kut snimanja (rakurs)
- c) normalan kut snimanja (rakurs)

4. Odgovor **napiši** na praznu crtu ispod kadra.
Kojim se **Imskim planom** poslužio redatelj u prikazanome kadru?

---

5. Odgovor **napiši** na praznu crtu ispod kadra.
Prepoznaj **vrstu** animiranoga lika u prikazanome kadru.

PRAZNA STRANICA